

СЕКЦІЯ 3

РОЛЬ ФІНАНСІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЗРОСТАННІ: ФУНКЦІОНАЛЬНА ДЕТЕРМІНОВАНІСТЬ ТА МОДЕЛІ РОЗВИТКУ

Лілія АМБРИК

Тернопільський національний економічний університет

ЦІЛЬОВІ ОРІЄНТИРИ ОПОДАТКУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Податки відіграють важливу роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку держави. При цьому відправною точкою для окреслення цільових орієнтирів оподаткування транспортних засобів виступає природа податку, що полягає в одночасному існуванні податку як фіскального інструменту та інструменту економічного регулювання. Мало того, в сучасних умовах особливого значення набуває використання податкових інструментів із метою захисту навколишнього природного середовища та стимулювання здорового способу життя.

Так, система оподаткування транспортних засобів в Україні включає низку податкових платежів, серед яких зосередимо увагу саме на акцизному податку й транспортному податку (до введення транспортного податку справлявся збір за першу реєстрацію транспортного засобу). Фіскальна роль даних платежів у формуванні доходів зведеного бюджету України є незначною (табл. 1).

Таблиця 1

Фіскальні аспекти оподаткування транспортних засобів

Показники	2013		2014		2015	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Податкові надходження, у т. ч.	353 968,1	79,9	367 511,9	80,6	507 635,9	77,9
акцизний податок із транспортних засобів	1 162,6	0,3	904,2	0,2	2 481,6	0,4
збір за першу реєстрацію транспортного засобу	568,8	0,1	395,2	0,1	-	-
транспортний податок	-	-	-	-	434,0	0,1
Доходи зведеного бюджету України	442 788,7	100	456 067,3	100	651 966,3	100

Джерело: складено автором на основі [1]

У свою чергу, з позиції досягнення цільових орієнтирів оподаткування транспортних засобів ефективним кроком податкового реформування вважаємо запровадження нового порядку справляння транспортного податку. Так, починаючи з 2016 року об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового року (у 2016 р. – понад 1,03 млн. грн.) [2]. Зазначимо, що раніше транспортний податок сплачували власники з автомобілів, які використовувалися до п'яти років та мали об'єм циліндрів двигуна понад 3 000 куб. см. За таких умов значна кількість дорогих авто не підлягали оподаткуванню. Ставка транспортного податку в 2016 році не змінилась та становить 25 000 грн. за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування з розрахунку на календарний рік [2].

Цікавим є досвід Данії щодо оподаткування транспортних засобів. У Данії справляється податок за реєстрацію транспортного засобу. Так, у 2015 році при реєстрації транспортного засобу власники авто сплачували 105% від його вартості (за умови, що вартість менша 81 700 крон) та 180% за авто, вартість придбання якого вища зазначеної суми. У 2016 році вищу ставку податку знижено до 150% [3].

Наявність такого податку є однією з причин, чому: 1) 50% жителів Копенгагену їздять на роботу чи навчання на велосипеді; 2) 25% сімей, у яких є двоє дітей, мають вантажний велосипед; 3) усі жителі Копенгагену проїжджають на велосипеді 1,2 млн. км на рік; 4) 63% членів парламенту Данії, що знаходиться в центрі Копенгагену, приїжджають туди щоденно на велосипеді; 5) з 2008 по 2011 Копенгаген був вибраний містом велосипедів Міжнародним союзом велосипедистів [4]. При цьому наведені вище факти свідчать на користь захисту довкілля та стимулювання здорового способу життя.

Таким чином, функціонування податків на транспортні засоби дозволяє вирішувати низку завдань як фіскального характеру, так і досягати пріоритетних цілей сталого розвитку.

Література:

1. Виконання бюджету [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Denmark's crazy car registration tax [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.thelocal.dk/20151120/whats-the-deal-with-denmarks-car-registration-tax>
4. Копенгагенцы любят свои велосипеды [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://denmark.dk/ru/green-living-ru/danish-bicycle-culture-ru/copenhageners-love-their-bikes-ru/>

Володимир АНТКІВ

ПАТ «Банк «КЛІРИНГОВИЙ ДІМ», м. Київ

ЯК НЕ ПОТРАПИТИ НА БАНКІВСЬКУ ПАСТКУ КРАЩИХ ВІДСОТКІВ ЗА ВКЛАДАМИ ТА ЯКІ БАНКИ ПРОПОНУЮТЬ НАЙВИГІДНІШІ ВІДСОТКИ

Зараз у кризовий час ми багато чуємо про різні акції від банківських установ - низькі ставки по кредитах, високі по депозитах, бонусні програми і інше. Крім цього кожен місяць протягом минулого року ми чули про все нові і нові банки, які визнавалися неплатоспроможними або у них з'являлася ліквідаційна комісія. Але варто зауважити, що такі фінансові пастки у вигляді вигідних пропозицій з'являлися в банках, про які ми потім чули з банківських новин про проблемні фінансові установи. Людям пропонували дуже високі ставки, кращі відсотки за вкладами, але потім після введення тимчасової адміністрації, новоспечені вкладники за цими «найкращим відсотковими ставками» довго намагалися повернути свої гроші.

Більшості допоміг з цим фонд гарантування, але ліміт в 200 тисяч гривень не всіх влаштував і залишилися пограбовані клієнти. Рейтинг кращих банків за вкладами за минулий рік показав, що державні пропонують своїм вкладникам низькі ставки (в більшості пакетних пропозицій нижчі ніж в їхніх конкурентів). За кількістю залучених нових клієнтів в країні лідирує «Ощадбанк»: в минулому році він непогано провів акцію для нових клієнтів - трохи вище підняв відсоток за вкладами. На тлі закриття приватних та іноземних банків, люди йшли в державні, щоб в період високих інфляційних «трясінь» зберегти свої заощадження. До таких державних банках у людей поки більше довіри. Дуже часто це була валюта. Серед вкладників навіть була тенденція після повернення грошей з фонду гарантування вкладів нести їх в державні фінансові установи.

Звичайно, проблема ліквідності банків повинна постійно бути на контролі у Національного банку, він повинен вести постійний безпосередній нагляд, він повинен своєчасно визначати проблеми в фінансовому середовищі банку і локалізувати «хворого пацієнта» від можливого зараження всієї системи. Чому в цьому році зросла кількість повернутих грошей вкладникам, здавалося б на тлі кризового 2014 го, тому що процедура введення адміністрації та подальшого закриття тягнеться дуже довго. Людям доводиться чекати поки все буде вирішено, і вони зможуть забрати свої заощадження назад. У «галас» закриття власники можуть вивести останні ліквідні активи з рахунків, а держоргани в